LYDLANDSKAP FRA HAGEN

Utforskning av lyd og kreativitet i nærmiljøet

Tidsbruk: 2 økter × 60 min

Organisering

- **Økt 1** ute i hagen
- **Økt 2** inne

Kompetansemål som dekkes

- Skape og programmere musikalske forløp ved å eksperimentere med lyd fra ulike kilder
- Lytte og prøve ut ulike uttrykk og begrunne valg i skapende prosesser fra idé til ferdig resultat
- Utforske og formidle musikalske opplevelser og erfaringer, og reflektere over bruk av musikalske virkemidler
- Bruke relevante fagbegreper i skapende arbeid og i refleksjon over prosesser og resultater

Økt 1 – Ute i hagen (60 min)

Mål : Elevene samler lydbilde fra hagen og jobber i hagen mens de lytter aktivt.

Del 1 – Felles innledning (10 min)

- Start inne eller rett utenfor døren.
- Introduser begrepet *lydlandskap* (soundscape) – komponisten R. Murray Schafer sitt begrep for de lydene som omgir oss i et bestemt miljø.
- Spill gjerne et kort eksempel (f.eks. et opptak fra en skog eller åker) og spør: Hva hører dere? Hva er grunnlyd (*keynote sounds*), hva er signallyder (*soundmarks*)?

Del 2 – Lytteøvelse i hagen (10 min)

- Elevene sitter stille på hvert sitt sted i hagen i 3 minutter med lukkede øyne og noterer ned alle lyder de hører.
- Deretter deler de i par: Hvilke lyder overrasket deg? Hvilke lyder hørte du ikke før du stoppet opp?

Del 3 – Arbeid og lydinnsamling (35 min)

- Elevene jobber i grupper på 3–4 med vanlig hagearbeid (luking, vanning, planting).
- En i gruppa har ansvaret for å ta opp lyder med mobil/nettbrett. De skal bevisst samle:
  - Lyder fra arbeidet (hakke mot jord, vannkanne, klipping)
  - Lyder fra omgivelsene (fugl, vind, insekter)
  - Lyder de selv lager med stemmen eller kroppen mens de jobber
- Gi dem et enkelt oppdragskort:
  - Samle minst 6 ulike lyder. Gi hvert opptak et navn. Tenk: Hvilken stemning skaper lyden – rolig, energisk, melankolsk?

Del 4 – Oppsummering ute (5 min)

- Hver gruppe deler én favorittlyd med de andre.
- Klassen lytter og setter ord på det de hører med fagbegreper: klang, dynamikk, rytme, tempo.

Økt 2 – Inne (60 min)

Mål: Elevene komponerer et lydlandskap basert på opptakene og reflekterer over valgene sine.

Del 1 – Fra opptak til komposisjon (40 min)

- Gruppen jobber i GarageBand
- Oppgaven er å sette sammen opptakene til et musikalsk forløp på 1–2 minutter. De kan:
  - Legge lyder oppå hverandre (lag/layers)
  - Manipulere lyder (reverb, pitch, tempo)
  - Legge til enkle melodier eller rytmer de spiller inn selv (nynning, klapping, et instrument)
  - Strukturere et dramaturgisk forløp: begynnelse → midtpunkt → avslutning
- De skriver en kort logg mens de jobber: Hvorfor valgte vi å legge disse lydene sammen? Hva ville vi at lytteren skulle føle?

Del 2 – Fremføring og refleksjon (20 min)

- Gruppene spiller av lydlandskapet sitt for klassen.
- Etter hver fremføring: Én ting som fungerte godt – én ting dere ville gjort annerledes.
- Læreren kobler tilbake til fagbegreper og Schafers teori.

Vurderingsgrunnlag

- Lydlandskapet + loggnotater.
- Vurder: bevisste valg av lyd, bruk av musikalske virkemidler, fagbegreper i refleksjonen.

Kilder: Udir, kompetansemål etter 10. trinn, Claude.io